

Oppäsen

ARBOGAÅNS VATTENSYSTEM

Sjötyp: Måttligt näringsrik
Sjöyta: 4,2 km²
Höjd över havet: 62,1 m
Maxdjup: 10,5 m
Medeldjup: 3,6 m
Omsättningstid: 0,5 år

Kommun: Lindsberg/Köping
Vattendistrikt: Norra Östersjön
Terrängkartan: 11F SO
EU-id: SE660557-148736
Utloppskoordinater: 6605570, 1487360
Avrinningsområdets areal: 104,3 km²

Oppäsen. ©Lantmäteriet

Omgivningar

Oppäsen ingår i Arbogaåns vattensystem och är belägen ca 8 km nordost om Rockhammar. Sjön tillförs vatten från våtmarker och mindre vattendrag i omgivningarna samt från sjöarna Spaden och Iresjön. Avrinningen sker via Finnåkersån till Finnåkerssjön.

Oppäsen omges uteslutande av graniter som huvudsakligen överlagras av sandig-siltig morän. Moränen, som övergår till storblockig i väster, söder och nordost, överlagras i sin tur av glaciala leror och postglaciala finleror. Dessa är som mest utbredda norr om sjön.

Omgivningarna kring Oppäsen domineras helt av barrskog. I norr finns mindre jordbruksområden vid Långbo och Spaboda och vid Stentorp ett område som betas. Även vid Kojbo i sydväst finns betesmark. Söder om sjön, vid Finnåker, finns ett större jordbruksområde. Inom näravrinningsområdet finns också en del myr- och mossområden. Bebyggelsen kring Oppäsen är gles och koncentrerad till jordbruksområdena. I tabell 1 redovisas markanvändningen i sjöns avrinningsområde.

Tabell 1. Markanvändning i Oppäsens avrinningsområde, vars totala area är 104,27 km². Data från SMHI.

Markanvändning	Areal (km ²)	Markanvändning	Areal (km ²)
Skog	74,91	Annan öppen mark	2,47
Sankmark	10,50	Vatten	10,11
Jordbruksmark	2,42	Tätort	-
Hyggen	3,87	Annan koncentrerad bebyggelse	-

Djur och växter

Fisk

Det finns inga nätprovfiskeresultat från Oppäsen men enligt uppgifter från 1970-talet skall sjön hysa abborre, gädda samt mört och annan vitfisk. Den nedströms belägna Finnåkersån hyser ett bäcköringsbestånd.

Bottenfauna

Uppgifter om bottenfaunan i sjön saknas.

Växtlighet

Vegetationen i Oppäsen är i allmänhet sparsam, med undantag för i väster samt vid grunda vikar. Arter som förekommer är säv, vass, sjöfräken, trådstarr, gul näckros, gäddnate, svalting, blommoss och notblomster.

Övrigt djur- och växtliv

Ca 25 sjöberoende fågelarter har observerats, bl.a. smålom, svärta, fiskgjuse.

Vattenkvalitet

Oppäsens vattenkvalitet har inte övervakats regelbundet sedan 2002. Analyser av sjöns vatten från 2014 tyder på att sjön är måttligt näringsrik och har betydligt brunfärgat vatten. Sjöns pH var vid provtagningstillfällena nära neutralt och buffertkapaciteten mot försurande ämnen var god. Vid senaste undersökningen av kvicksilverhalten i gädda, vilken utfördes 1985, var halterna mycket höga. Mer information om vattenkemin i Oppäsen finns i tabell 2.

Tabell 2. Vattenkemidata från Oppäsen. Medelvärdena är baserade på provtagningar från åren 2012-2014 alternativt den senaste provtagningen. Färgade värden anger statusklassning, se [läsanvisningar](#).

Parameter	Medelvärde	Min-Maxvärde	Antal prov	Provtagningsår
pH	6,9*	6,9	1	2014
Alkalinitet (mekv/l)	0,11	0,11	1	2014
Siktdjup (m)	1,4	1,4	1	2014
Absorbans (vid 420/5 nm)	0,14**	0,14	1	2014
Totalfosfor (µg/l)	13	13	1	2014
Totalkväve (µg/l)	350	350	1	2014
Hg i gädda (mg/kg)	0,58	Medelvärde 5 fiskar		1985

*NV Handbok 2007:4 och expertbedömning. **Motsvarar vattenfärg 72 mg Pt/l.

Statusbedömning

Sjöns ekologiska status har bedömts som *god*. Sjöns ekologiska status har bedömts som *god*. Det är vattenkemin som varit avgörande för bedömningen. De allmänna förhållandena, som är en sammanvägning av klassificeringarna för näringsämnen (*god status*) och försurning (*god status*), har sammantaget *god status*. Klorofyll visar

på måttlig status men bedöms inte vara avgörande för att bedöma sjöns ekologiska status. Det förekommer vandringshinder i anslutning till vattenförekomsten. Sjön är påverkad av reglering till förmån för vattenkraftsutvinning.

Bedömningsgrunder i föreskrift har tillämpats, bortsett från ekologisk status och kvalitetsfaktorn försurning och närsalter som klassats som expertbedömning. För mer information om bedömningen, se

<http://www.viss.lst.se/Waters.aspx?waterEUID=SE660557-148736>.

Övrigt

Oppäsen ingick i miljöövervakningsprogrammen *Profilsjöar* under 1983-2002. Oppäsen ingår nu vissa år i miljöövervakningsprogrammet *Undersökningar i yt-vattenförekomster*.

Naturvårds- och friluftssintressen

Vid Oppäsens utlopp finns en barnnatskog som utpekats av Skogsstyrelsen som nyckelbiotop. Sjön är upplåten för fritidsfiske och förvaltas av Oppäsens-Spadens Fiskevårdsområdesförening.

Mänsklig påverkan

Oppäsens utlopp är dämt. Sjön har kalkats 1984. Uppströms belägna Iresjön har kalkats ett flertal gånger mellan 1984-1996 och årligen 2004-2015.

Områdesskydd

Oppäsen och dess närmaste omgivning saknar områdesskydd.

Referenser

[Artportalen](#).

Fiskenämnden i Örebro län, 1984. Skyddsvärda strömvatten ur fiskesynpunkt inom Örebro län.

IVL Svenska Miljöinstitutet AB. [Kviksilver i biota](#)

Lantmäteriet, 2003. Svenska Marktäckedata SMD Raster 11FSO. Version 2.2.

Länsstyrelsen i Örebro län, 1988. Vattenregister/sjöbeskrivning – Oppäsen. Dos nr 1800-122-70.

[Nationella Kalkdatabasen](#)

Naturvårdsverket, 2007. [Status, potential och kvalitetskrav för sjöar, vattendrag, kustvatten och vatten i övergångszon. Bilaga A-Bedömningsgrunder för sjöar och vattendrag. Handbok 2007:4.](#)

SLU, [Vattenkemidata](#).

SMHI. [Svenskt vattenarkiv \(SVAR\)](#)

SMHI, [Svenskt vattenarkiv \(SVAR\)](#)

Sveriges geologiska undersökning, 2007. SGU:s publika karttjänster – Berggrunden, [SGUs karttjänster](#), Besökt: 2007-07-05.

[VISS - VattenInformationSystem för Sverige](#). Nationell databas över svenska vattenförekomster.

© 2017, sjöfaktablad utgåva 3.1.

För mer information kontakta T-DL-beredningssekretariatet@lansstyrelsen.se

Länsstyrelsen
Örebro län